

FN-forbundets sammenligning og kommentarer vedrørende udkastet til topmødeerklæring pr. 5. august, sammenholdt med FN-forbundets generelle kritik og anbefalinger på grundlag af rapporten "In Larger Freedom".

Menneskerettighedsafsnittet "Frihed til at leve i værdighed" samt reform af Menneskerettighedskommissionen.

Løft i de ressourcer, som i FNs generelle budget afsættes til fremme af menneskerettigheder.

Der er p.t. tale om 2 %, men vi mener, at en forøgelse til 10 % over nogle år er nødvendig. I det første udkast fra juli tales der om en fordobling af Højkommissærens kontors finanser – det er en forbedring, men ikke det samme. For 2004/2005 budgettet bad OHCHR om US\$ 56.8 millioner fra FNs generelle budget. (<http://www.ohchr.org/english/about/fundraising.htm>) I udkastet fra august fastholdes beløbet, men det tilføjes, at det er med henblik på at udligne mellem budgettildelinger og frivillige donationer. Det er naturligvis positivt, at man ønsker at forbedre økonomien, men der skal selvfølgelig afsættes mange flere penge, ikke bare til OHCHR, men til menneskerettighedsarbejde generelt.

Højkommissærens position

Vi foreslår, at embedet placeres som Vice-Generalsekretær for at sikre tæt kontakt bl.a. til GA. I august-udkastet er der i stedet skrevet, at man støtter tættere samarbejde mellem højkommissæren og alle de relevante FN bodies, inklusiv GA, ECOSOC og Sikkerhedsrådet (i det første udkast var kun nævnt Sikkerhedsrådet).

De særlige rapporteurs; Eftersom der nu flyder flere penge til OHCHR, vil rapporteurne forhåbentligt mærke det, men der er stadig masser af andre problemer, som ikke er løst – herunder manglende vilje fra staterne til at lade rapporteurs komme ind i deres lande. Desværre står der ikke i nogen af udkastene, hvordan man derudover vil styrke rapporteurne. Vi mener, at de skal have større handlefrihed og måske endda betales løn. Som det foregår nu, fungerer de praktisk talt på frivillig basis, og med meget svag sekretariats-støtte, hvilket er fuldstændig uacceptabelt.

Permanentliggørelse af det nye Menneskerettighedsråd. Der lægges i begge udkast op til, at man skal revidere arbejdet i det nye råd om fem år, og vurdere om det skal gøres permanent. Det vigtigste for os er rådets mandat, som p.t. forsøges afklaret. For det første vides det ikke, om det både skal være normsættende og overvågende, hvor 'Technical assistance programmes' og OHCHR's 'field offices' er de mere implementerende. Vi foreslår, at det udelukkende skal være overvågende, og at 3. udvalg skal være normsættende, men i udkastene lægges der op til, at rådet skal have begge funktioner. Derudover er rådets arbejdsområder alt for løst defineret, f.eks. skal der være klart definerede procedurer for monitorering af follow-up på implementering af resolutioner og anbefalinger.

Der lægges dog op til, at rådet skal etableres under GA, hvilket er positivt, fordi det vil styrke menneskerettigheder i forhold til sikkerheds- og udviklingsproblematikker i FNs arbejde.

Derudover er det interessant, hvorvidt rådet, udover den løbende sagsbehandling, stadig vil mødes i en længere session én eller flere gange om året. Det anbefaler vi, fordi det vil sikre bedre NGO-adgang, hvis de principielle diskussioner samles.

Optagelse i Menneskerettighedsrådet

Der har fra NGOerne været pres for, at fremtidige medlemmer af rådet skal have ratificeret de vigtigste konventioner og have udstedt åbne invitationer til rapporteurs. En lidt mere diplomatisk, om end stadig konstruktiv, tilgang er udtrykt i udkastene, idet 'due regard shall be given to the principle of equitable geographical distribution and the contribution of member States to the promotion and protection of human rights.' Derudover foreslås det, at medlemmerne bliver evalueret i løbet af den 3-års periode, de sidder der. Men det er vigtigt at få styrket den beslutning – om ikke andet så sprogligt. Det er alt for løst og ikke-bindende formuleret. Vi savner et bud på, hvilke kriterier der skal ligge til grund for evalueringer, hvem der skal foretage dem, og ikke mindst hvad skal de helt konkret bruges til? Hvis et medlem ikke lever op til en vis standard (og hvilken standard skulle det så være?), får det så nogle konsekvenser i form af et ophør af medlemskabet af rådet el.lign.? Det er vigtigt at få overvejet disse spørgsmål, og at få nedfældet betingelserne helt konkret, for at hindre at rådets arbejde ender lige så politiseret og udvandet som kommissionens.

NGO-adgang

Der har været en del NGO-bekymringer ift. at miste den unikke tilgang, vi har haft i Geneve. I udkastene er der heldigvis blevet lyttet til NGOerne – det fremgår at 'the arrangements made by ECOSOC for consultations with NGOs under article 71 of the charter shall apply to the council.' Men man kan selvfølgelig godt ønske sig en betoning af dette for at opretholde det tætte og unikke samarbejde mellem NGOer og Stater. En ide er ikke bare at sikre en vis NGO-involvering i rådets møder, men måske også sikre mere specifikke regler/guidelines om NGO'ernes rettigheder og pligter i forhold til rådet og kriterier for akkreditering. Der ligger formentlig allerede sådanne overvejelser i ECOSOC, men en genovervejelse virker indlysende. Sådanne regler er nødvendige dels for at sikre, at NGO'erne ved, hvor de står, men også fordi reglerne, hvis udformet med omhu, formentlig kan være med til at forhindre (nogle) staters forsøg på at obstruere NGO'ernes arbejde.

For øvrigt er det også uklart, hvor stor deltagelse NGOerne får i reform-processen efter topmødet. De beslutninger om rådet, som bliver taget nu, er meget overordnede, og for virkelig at sikre en forbedring er det derfor vigtigt, at NGOer bliver involveret hele vejen hjem.

Konkrete tekstændringer

Para. 97 – (nu 98) 'tilføjelse af 'they are interlinked and mutually reinforcing', sletning af ''no security agenda or drive for development will be successful unless they are based on respect for human dignity'.

Para. 99 (nu 100) sletning af 'without distinction of any kind' og videre 'colour...political or other opinion, national or social origin, property, birth or other status'. – en forringelse.

Para 100 (nu 101) sletning af 'we commit ourselves to promote human rights education and learning at all level, including through the implementation of the World Programme for Human Rights Education, and we encourage all States to develop initiatives in this regard'. – men punktet er samtidig rykket til para 110 og udbygget.

Para 101 (nu 102) tilføjelse af 'with a view to progressively bring in a balance between regular budget and voluntary contributions to its resources, keeping in mind other priority programmes for developing countries' og tilføjelse af General Asembly og ECOSOC' – usikkert hvorvidt forringelse.

Para 102 (nu 103) tilføjelse af 'including for assistance to States to enhance their reporting capacities' – forbedring.

Para 103 (nu 104) omskrives til 'we resolve to integrate human rights into all areas of national policy and to support the further mainstreaming of human rights through the UN system at all levels including in decision-making, programming and planning, of funds, programmes and agencies, and support a closer co-operation between the OHCHR and all relevant UN bodies. – forbedring.

Para 104 er nu indført i para 106 – forbedring, for punktet er udbygget.

Her i det nye dokument indført ny para 105 om oprindelige folks rettigheder – forbedring.

Her er i det nye dokument indført ny para 107 om børns rettigheder – forbedring.

Her er i det nye dokument indført ny para 108 om handicappedes rettigheder – forbedring.

Her er i det nye dokument indført ny para 110 om human rights education og undervisning.

Para 105 er nu para 109.

Para 106 nu para 111 og tilføjelse 'as well as to explore new innovative ways to strengthening the protection of IDPs' – forbedring.

Para 107 nu para 112 og tilføjelse 'we reaffirm the principle of solidarity and burden sharing' – forbedring.

Para 108. 3 – nu para 113.3 tilføjelse af 'human rights' – forbedring.

Para 108.6 nu para 113.6 tilføjelse af 'in accordance with its Statute' – forbedring.

Para 109 (nu 114) tilføjelse af 'the freely expressed will' og 'economic, social, cultural' og 'we also reaffirm that while democracies share common features, there is no single model of democracy and it does not belong to any country or region' – forbedring.

Para 112 (nu 117) tilføjelse af 'through strengthening national legal systems' – forbedring.

Para 113 (nu 118) tilføjelse af 'genocide, war crimes, ethnic cleansing and crimes against humanity' og 'we also agree that this responsibility to protect entails the prevention of such crimes, including their incitement' og 'establish early-warning capability' og 'in a timely and decisive manner'. - forbedring

I nyt document tilføjet ny para 119 med opfordring til Sikkerhedsrådet om ovenstående – forbedring.

Para 114 nu para 120.

I nyt dokument ny para 121 om børns rettigheder – forbedring.

Para 115 (nu 122) er omskrevet, i en svagere udgave, men med samme fokus. Især 'we commit to promote human security as a means to empower people and address effectively those insecurities' som er omskrivet til 'to further discuss the notion of human security in the GA with a view to addressing more effectively the needs of vulnerable peoples' - forringelse

Para 116 nu 123 tilføjelse af 'local'. – forbedring.